Փունջը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի : – Ցարեկան բաժանորդագինն է երկու եւ կէս արծաթ Մէճիտ կանխիկ վճարելի , թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ իւր արուարձանաց եւ թէ՛ գաւառաց համար : –Վեց եւ երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի : –Հատը 40 փարայ է, եւ կը գտնուի մասնաւորապէս Պանչէ Գարոս Չրավաճառ եւ գրավաճառ Պօղոս եւ Ցակոբ աղայից խանութները : –Ծանուցման տողը 3 ղուրուշ է մէկ անգամի համար : Աւելի աժան կըլլայ աւելի անգամներու համար :

ՀԱՍՑԷ
Առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան
Կ. ՊՈԼԻՍ
Պալըգ-բազար Նաֆիյէ խան վերի յարկ Թիւ 16

ՓՈՒՆՋ

درعلیه‌ده بالق بازارنده نافعه خاننده اوست قاتده
۱۶ نومرولی اوطه‌ده پونچ غزته‌سی صاحب امتیازی
حمپارسوم آلاجاجیان

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien
POUNTCH
16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16
CONSTANTINOPLE

Թիւ 2454 ՇԱԲԱԹ 1895 ԱՊՐԻԼ 29

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՋԻ

Էրզրումի Սանասարեան վարժարանի վրայ կը խօսուի դարձեալ այս օրերս ։ Այս անգամ տեղւոյն Առաջնորդ Գեր. Տ. Ղեւոնդ Սրբազան է գանգատողն ընդդէմ ներքին տեսչութեան վարժարանին ։ Գանգատներն ծանր են . շըռայլութիւն՝ անփութութիւն և ծայրագոյն չհագխտութիւն կը վերագրէ ներքին տեսչութեան , և Պատրիարքարանէ կը խնդրէ՝ յատկապէս քննիչ մը ղրկել ։

Կըսուի թէ՝ Կ. Պոլսէ հայ լեզուի դասախօսութեան համար հրաւիրեալ Գուրգէն Էֆէնտի ալ չէ կրցած համաձայնիլ տեսչութեան հետ , Տ. Ղեւոնդ Սրբազանի ձայնակից կը գտնուի , և պիտի հարկադրի մեկնիլ վարժարանէն ։

Ձեմք գիտեր թէ՝ ի Կ. Պոլիս յիշեալ վարժարանի համար կարգեալ խնամակալութիւնն ի՞նչ տնօրինութիւն ըրած է ։ Անցեալ շաբթու խնամակալութիւնը չկրցաւ նիստ ընել , նախագահին՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր անձնական տըկարութեան պատճառաւ ։

Վարժարանն կը վնասուի այս վիճակին մէջ. Պէտք է չյապաղել ինչ տնօրինութիւն որ արժան է ։ Անհրաժեշտ է քննել թէ ինչ է պատճառն որ յաճախ գանգատներ կը լսուին վարժարանին ներքին տեսչութեան դէմ ։ Քննել հարկ է թէ արդարև շռայլութեամբ , անփութութեամբ ու չափազանց չհամոլութեա՛մբ կը վարուի ներքին տեսչութիւնն , և ամէն անգամ կը յաջողի՝ ճարտարութեամբ սքողել իր թերութիւններն, և բարձր ի գլուխ պանծալ իբրև օգտակար մարմին՝ այդ կարևոր ու նուիրական հաստատութեան ։

Տ. Ղեւոնդ Սրբազան տակաւին քիչ ժամանակ յառաջ ջատագով ու պաշտպան էր տեսչութեան ։ Արդ ինչո՞ւ հակառակ կացութեան մէջ կը գտնուի ։ Տեսչութիւնն արդեօք վերջի՞ն օրերս զեղծանիլ և գանգատանաց տեղի տալ սկըսաւ ։

* * *

Գարա-ֆիլիսէէ ու Կիրասոնէ յանձնարարութիւնք կան խմբագրութեանս ։ Առաջինէն կը յանձնարարեն յորդոր կարդալ տեղւոյն ազգայնոց բարեկեցիկ դասուն , որ փոյթ տանին օրիորդական վարժարանի մը հաստատութեան համար , որ ցարդ բնաւ գոյութիւն չունի , և իգական սեռի կրթութեան ու դաստիարակութեան կարևորագոյն գործն բոլորովին բարձի թողի եղած է , կըսեն ։ Երկրորդէն կը յանձնարարեն մեզ՝ հրաւէր կարդալ որոց անկ է , վարժարանին հոգաբարձութեան , տնօրինութեան ու ուսուցչութեան պաշտօններն արժանաւոր անձանց տալու համար ։

Յայտնի է թէ՝ մեք միշտ այսպիսի յորդորներ ու հրաւէրներ կը կարդամք , առանց մասնաւոր յանձնարարութեանց սպասելու ։

Գարա-քիլիսէի մէջ , ըստ տեղեկութեանց նամակագրին՝ բաւական թուով կը գտնուին ձեռընհաս Հայեր ։ Նոցա պարտքն է աղջկանց նախակրթարան մը հաստատել ։ Տեղւոյն աղջկանց համար գաղղիարէն լեզուի , դաշնակի և նուրբ ձեռագործութեան ուսման հարկ չկայ . բաւական է որ ուսանին նոքա իրենց մայրենի լեզուն ու կրօնքն , ուսանին առտընին կարևոր ձեռագործութիւն , և բարեկրթութիւն , այսինքն՝ բարի վարուց ու բարուց կրթութի՛ւն , որ որչափ արական սեռի նոյնչափ և աւելի իգական սեռի համար անհրաժեշտ է , և բարեկրթութեան պակասութիւնն անշուշտ կը տգեղացնէ գեղեցիկ բսուած սեռը ։ Այսպիսի ուսմանց համար բացուած օրիորդական վարժարանի մը մատակարարութիւնն մեծ գումարներու պէտք չունի , և կարծեմք թէ՝ ամէն դասակարգի ծնողք ալ յօժարակամ կը մասնակցին ծախուց վճարման , մանաւանդ երբ տեսնեն վարժարանին օգուտներն , վասն զի չեմք կրնար գանգատիլ այժմ թէ ուսման ու կրթութեան պէտքն չըգիտցող անձանց թիւն շատ է դեռ ։

Կիրասոնի գալով՝ շատ կը ցաւիմք որ տակաւին գանգատներ կը լսուին վարժարանին բաղձացեալ բարեկարգութեան մէջ չըտեսնուելուն համար ։ Կիրասոնի մէջ կան վարժարանը բարեկարգ ու արդիւնաւոր վիճակի մէջ դընելու կարող Հայեր ։ Պէտք է այդպիսեաց յանձնել վարժարանը ։ Պէտք չէ թոյլ տալ որ ապիկար ու թեթևամիտ անձինք , իբրև հոգաբարձու , իբրև տնօրէն կամ ուսուցիչ՝ վարժարանին սեմէն իսկ ներս կոխեն ։ Այդպիսիք կապականեն կրթական տաճարն , և կըրթարանէն սրտի՝ մտաց ու հոգւոյ զարգացումն սպասող մանկտին ։ Ո՛չ նուազ ցաւալի է լսել Կիրասոնի վարժարանի հոգաբարձուաց՝ տնօրէնի՝ ուսուցչաց ու ուսմանց յաճախակի փոփոխութիւններն ։ Կիրասոնի պարտ է բարի օրինակ հանդիսանալ ուրիշ քաղաքաց ու գիւղաքաղաքաց Հայոց ։ Կիրասոնի Հայք կարող են կատարել իրենց այս պարտքն , վասն զի բաւական ունին՝ առ այդ կարևոր տարրէն ։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՋԻ

Գարա-ֆիլիսէ . 19 Ապրիլ 1895 ։ -Վարդախտ , Ցորենի գիները եւ վարժարանի մը բացումն ։ - Այս տարի ձմեռը թէ և ծանր չեղաւ տեղս , Մարտ 24 ին բոլորովին ձիւն վերցուց իր սպիտակ սաւանն և երկրագործն պատրաստուեցաւ մշակել իր անդաստանները , սակայն օդային միակերպութիւն չլինելով՝ երբեմըն ցուրտ և երբեմն տաք եղանակ մ'ունեցանք , որով երեւան եկաւ Վարդախտ կամ Կարմրուկ ըսուած հիւանդութիւնն ։ Ծաւալուած է ընդհանրապէս երախայից մէջ և մերթ ընդ մերթ մահուան իսկ պատճառ դարձաւ ։ Դեռ անհետացած չէ այս ախտը՝ բժիշկ չլինելուն համար . կասկած կայ թէ՝ մահուամբ կորուստներ շատ պիտի լինին ։ Աւագ շաբթու մէջ ծագեց , և հետզհետէ կը սաստկանայ . տուն չկայ որ չունենայ իր վարդախտաւորը , որ կը ներզուի ի ներքուստ այրուելով և շարունակ ջուր խմելով ։ Գաւառացիքս ի վաղուց հետէ սովորել են աւանդութեամբ՝ այս ախտէն վարակուածն անմիջապէս փաթթել մի և է կարմրագոյն ծածկոցով . զայն չունեցողը կարմիր շապիկ կը հագցնէ , առարկելով թէ ճերմակ գոյնով ծածկոց կամ փաթթոցն հակառակ է վարդախտին, և հետեւանքն՝ վտանգաւոր ։ Ծաղիկ հիւանդութեան եղբայրն կը կոչեն զսա , քանզի ծաղիկը իւր բշտիկները մարմնոյ արտաքին երեսը կըտարածէ . իսկ սա ընդհակառակն դէպ ի ներս մարմնոյ արտաքին մասը կը պատէ կարմիր բլդակներով ։ Ցանցառ կերպով կը վարակուին հասակաւորները՝ որոց վրայ այնչափ ներգործութիւն չունի , որպէս կը ներգէ մատղաշներ և պատանիները ։ = Հակառակ անցեալ տարուան՝ այս տարի ցորենի գներն օր ըստ օրէ կը նուազին . տեղւոյս կօտը՝ որ 12 օխա կը կշռէ , այս տարի կը վաճառուի 10 ղրշի , մինչդեռ անցեալ տարի 30 ղրշ գին ունէր ։ Տեղւոյս երկրագործ ժողովուրդը խպառ ցորեն չունէր ցանելու , բայց ունեցողներէն առած անխնայ կը ցանէ , որպէս զի կարողանայ ազատիլ այս քանի տարուան իրենց սրտին ու հոգւոյն վրայ ծանրաբեռնող սովու աննկարագրելի տառապանքէն , յորմէ իւր գերդաստանն փրկելու համար ծախեց ու վատնեց ունեցած կով , գոմէշ , եզ , դրամ և զանազան տնական չարժուն իրեղէնները , և շատերը միակ զիրենք կրցան թէև փրկել , սակայն դժբաղդաբար ցանելու , հնձելու , և ներկելու կարողութիւնն կորսնցուցած , աղքատաց դասակից եղան . Հետեւաբար և խոպան կը մնան իրենց պատուական անդն ու արտերը ։ Շատեր ալ ուրիշին համար սերմանել , հնձել պարտաւորեցան , թերևս դրամով պաշտպանեն իրենց ընտանիքը ։ Մեր համբնակիչ Թուրք հայրենակիցներն ևս այս մասին շատ օգնեցին շատերուն , տալով նոցա սերմնացու ցորեն , լծու գոմէշ և եզ , նոյնպէս և երկրագործական գործիքներ ։ Միայն մեր քարասիրտ հարուստները դեռ համբարուած ցորեններու առաջ կկզած , կըսպասեն յաջող դիպուածներու , որպէս զի ժողովրդեան քրտամբք գոյացեալ ցորեններով կարմրագոյն ոսկիներ դիզեն և իրենց անձին ըսեն «անձըն իմ , կե՛ր , ա՛րբ , և ուրախ լե՛ր , ահա համբարեալ կայ քեզ ամենայն բարութիւնս» . սակայն նոքա չեն յիշեր թէ «յայսմ գիշերի քաղեսցեն զհոգիս նոցա» և համբարեալ բարութիւնները վաստակեալ և խոնջեալ մշակին դառնան , որ իւր արդար վաստակոց և քրտանց արդեամբ և եթ պատրաստուած ու համբարուած է ։ Աչնանացանի գեղեցիկ բոյսերն ևս ժողովուրդը կը մխիթարեն թէ՝ առատ հունձք մը պիտի ունենայ , որով և օր ըստ օրէ կընկնին ցորենի գները ։ Աւետման կիւրակիէ ցրտէն, որ սոսկալի եղաւ և մինչև իսկ ձիւն տեղաց , վախցան աղքատներն ու երկրագործները . սակայն Տէրը անվնաս պաշտպանեց ցորենի բոյսերը , որոց և ոչ միայն վնաս պատճառեցաւ ։ Տեղւոյս վաշխառուները ևս , որք այս քանի տարուան մէջ շատ վնասներ հասուցին աղքատ դասակարգին , ցորենի անկմամբ՝ նոցա տոկոսներն ևս պիտի մեղմանան . քանզի տարին 100 ին 60 ղրշ տոկոս առնողներն ալ շատ եղան , և այն ևս գիշեր ատեն տալ, որ ոչ ոք չիմանայ իրենց անգթութիւնը ։ Յիշատակութեան արժանի է տեղւոյս երևելիներէն Մեծ . Ղուկաս աղա Մուրատեանի առատաձեռնութիւն և աղքատասիրութիւնն , որ առհասարակ կարօտելոց կօգնէ սերմ, դրամ և այլ պէտքեր մատակարարելով ։ Սոյն անձնաւորութիւնը թէև շատ հարստութիւն չունի , բայց իւր հարստութեան չափով և աւելի խընամք ունի աղքատ դասակարգին վրայ ։ = Տեղւոյս վարժարանն կը շարունակուի դարձեալ նոյն թաղական Խորհրդոյ և Արժ . Կ. Կարապետ Հօր նախագահութեամբ և հսկողութեամբ ։ Մեծ աշխատութիւններ ունի Տ. Կարապետ Տ. Սահակեան Հայրը , որովհետև տեղւոյս ժողովուրդը աղքատացած, և հարուստները իրենց պարտականութիւն առ Ս. Եկեղեցին և առ պաշտօնեայն նորա կատարելէ անհոգացած են ։ Տ. Ղեւոնդ քահանայ Յարութիւնեան պանդըխտելէ չկրցաւ յետ պահել ։ Հետևաբար 200 տունէ բաղկացեալ ժողովրդեան և դպրոցի հոգատարութիւնը ծանրացաւ Տ. Կարապետ Հօր վրայ , որ իւր պաշտօնները խղճի մտօք կատարելով՝ օր ըստ օրէ ժողովրդեան համակրանաց և յարգանաց կարժանանայ ։ Եկեղեցական ժամերգութիւնք կանոնաւորապէս կատարուեցան Ս. Յարութեան . եթէ կար մի զզուելի և նախատելի պարագայ , դա ալ կանանց ի վերնատունն ձգած որոտումն , իրարանցումն և շաղակրատութեամբ ընդմիմեանս խօսակցութիւնն էր , որ ո՛չ մի խրատ և սպառնալիք չէին զօրեր նոցա առաջքն առնելու , և զկանայս ջերմեռանդութեամբ , լռութեամբ և ամենայն պատկառանօք աղօթելու , բաց ի դաստիարակութենէ և ուսմամբ զարգանալէ , յորմէ , ցաւօք սրտի կըսեմ , զրկուած են մեր գաւառի իգական սեռը , որոյ կրթութիւնն աւելի գերադաս համարուած է զանազան տեղեր , քան արական սեռին դաստիարակութիւնը ։ Ուրեմն , Գարա-Քիլիսէի հարուստ դասակարգի Հայն պարտի գէթ փոքր ծախքով մը աղջկանց վարժարան մը բանալ, և խնամել կըրթել տալ թէ՛ իւր և թէ՛ աղքատ դասակարգի մարդոց աղջիկները ։

Տ. Ե. Բ.

* * *

Ուրֆա . 7 Ապրիլ 1895 ։ – Աւետումն Ս. Աստուածածնի եւ Ս. Դաստառակ Տեառն ։ – Այսօր Ս. Աստուածածնի Աւետման տօնն է . առաւօտեան փայլն անհամբեր ոսկեզօծած է տեղւոյս Մանճըլըգբերդի կանգուն կեցող ամենաբարձր զոյգ կոթողներու քանդակեալ սկաւառակներն ։ Ահա սկսան հետզհետէ տեսնուիլ այս պատկառելի բերդին հովանւոյն տակ բազմութիւն հայոց արանց և կանանց , տղայոց ու աղջկանց , որք մէկ երկու քահանայ հարց առաջնորդութեամբ Անզըլխաւի պարտիզաց անցքէն անցնելով կելլեն գունդագունդ Գալապօյունի զառիվայրէն դէպ ի վեր, և անկից ալ աւերեալ պարսպէն վար իջնելով Ուրուկներու Բէօթիւլէրի թաղէն կը մեկնին անմիջապէս՝ խառնուելով Խառանու դռնէն դուրս ելլող ընկերաց հետ , մանր մունր քարոտ ճամբով մը կուղեւորին ուղղակի ի Ս. Դաստառակ , (ըստ Տճկ . Այուպ Փէյղէմպէր) ։ Տեղւոյս մերձ հարաւային լեռներն՝ թէև արևմտեան զբօսավայրերու նման զբօսավայրեր չունին իւրեանց ծոցն , սակայն քանի մը տիեզերահռչակ սրբավայրերն ունին բարեբաղդաբար , որոց առաջինն է յիշեալ սրբատեղն , աստ կէս ժամու ճանապարհ հեռաւորութեամբ բլուրի մը ստորոտն ։ Ս. Դաստառակի կանգուն կեցող շէնքըն սիրուն դիրք մը կը կրէ . քարերու արտաքին ձևերէն ակներև կարտայայտուի բազմամեայ դարուց ի վեր գործ մը լինելն ։ Երկայնութիւնն 15, և լայնութիւնն 10 մեթրի չափ կը կարծուի. բարձրութիւնն ալ գրեթէ լայնութեան հաւասար . ունի երկաթեայ փոքրիկ դուռ մը ի հիւսիսակողմն. դրան առջև ուրուկ պաշտօնեայ մը . Ծերունի հայ մ'ալ անդ ծառայութեան մէջ կը գտնուի ։ Կան ի ներքուստ երեք կողմն յարկաբնակ սրահներ, որոց մէջ հանգչած են արդէն եկող իղական սեւերն ։ Սալայատակեալ բակին մէջտեղն կերևի բացօթեայ Ս. Դաստառակի ջրհորն . ջուրն շատ զով, քաղցր ու առողջարար . այս ջրհորն իւր մէջ փոքր սրահ մը ունի, որ ժամանակաւ Քրիստոսի Ս. Դաստառակն և իւր նամակն անդ կը պահէին . կայ ջրհորին դիմաց յարևելակողմն յարկաբնակ սրահ մը, ուր կաղօթեն. սորա յարակից վերի կողմն ծածուկ փոքր լուացարան մը . դիմացն խոհանոցը ։ Հիմա դռնէն դուրս ելած եմք. կը տեսնեմք չէնքին հովանւոյն տակ նստող արանց սեռն, որք ունին իւրեանց աչաց առջև տարածեալ Խառնու գեղեցիկ, լայնածաւալ դաշտն՝ մաս մը պարտէզներով ու գեղածիծաղ կանանչ անհուն արտերովն, և աւելի անդին հազիւ կը նշմարուի Թէքթէքու արևելեան լերանց հորիզոնն, որք տեղէն 7 կամ 8 ժամու ճանապարհաւ հեռաւորութիւն ունին ։ Երբ արևմտեան կողմն դառնալ ուզեմք, պիտի տեսնեմք մեր դիմացն բաւական ընդարձակ ու տափարակ ծաղկաղուարճ երկիր մը . աստ տեղ տեղ կը տեսնուին բերանաբաց վիմափոր անջուր խոր վիրապներ, մասամբ մը հողով ու քարերով լեցուած՝ որ 5 էն մինչ 20 մեթր խորութիւն ունին ։ Կայ աստ կակուղ կարմիր հողի մէջ՝ ստորերկրեայ փորուածք այր մը ևս՝ ուր այցելութեան եկողներէն ոմանք կայցելեն ։ Ասկից ի հարաւակողմն կը տեսնուին Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետին ճգնատեղի երկու բարձր բուրգերն ։ Արդ սկըսած էր արևն՝ գլուխ խոնարհելով հրաժեշտ տալ սրբավայրէս՝ դնալ պահուըտելու ի վերև արևմտեան լեռանց ետևն ։ Ուխտաւորք ալ սկսած էին արդէն քաղաք վերադառնալ, կը քալէին միևնոյն ճանապարհաւ ուր որ յառաջ տեղ տեղ տեսնուած էին ։

= Մանճըլըդ բերդի ստորոտն և Գալապօյունի բարձանց վերայ կը տեսնուին քանի մը տարիէ ի վեր տեսակ մը միջատներ ։ Ասոնք յետ միջօրէի հազիւ օրը մէկ անգամ արևուն տակ կը փայլին ։ Այս միջատներն կերևին մանուարապէս գարնան ու աշնան սկիզբներն, շատ յամր շարժուածքով մը . քանի մը վայրկեանէն հետըզհետէ բոլորովին կը կորսնցունեն իրենց պայծառ լոյսն, մանաւանդ անցորդ մը երբ 15 կամ 20 քայլ իրենց մօտենայ ։ Ա. Բ.

* * *

Կիրասոն . 17 Ապրիլ 1895 ։ – Տեղւոյս ազգային դպրոցն 3-4 տարիներէ ի վեր կաղ ի կաղ քալելէ չդադրեցաւ . դասատուներ, տնօրէններ եկան ու գացին, կերթան ու կուգան ։ Երեք ամիսն անգամ մը դասաւանդութեան ձևն կը փոխուի քմահաճոյից համեմատ . ասկէց աւելի անհեթեթ և անգործօն կերպարան կրնա՞յ լինիլ՝ մանկտւոյն վնասելու համար ։ Տնօրէնն՝ իւր կոչման հակառակ՝ այնքան բարձր պահանջումներու անփոյթ ու անհոգ կը գտնուի . օրայօրս թղթատելով կըսպասէ ամսագլխոյ . օրը միայն 2-3 ժամ դպրոցն այցելելով կը բաւականանայ, իբրև թէ այցելու դասախօս մը ըլլայ ։ Վարժուհին անխօսուկ գործօղ մը կերևի, բայց այդ փափուկ պաշտօն վարելու արժանի չէ երբէք ։ Ակնարկութեան արժանի են խնամակալներն ու հոգաբարձուներն, և իրենց ձեռաց ներքև գտնուող 3-4 անփորձ երիտասարդներն ալ ։ Վերջապէս կարելի չէ այսպիսի տարրերով լաւ կազմակերպել վարժարանին ընթացքն ։ Կը մաղթենք որ կարող ու խղճամիտ անձինք ելնեն վարել մեր կրթական կարևոր գործն ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն . Ս . Պատրիարք Հայրն՝ որ շաբաթէ մը հետէ անձնական տկարութեան պատճառաւ բացակայ կը գտնուի Պատրիարքարանէ, քանի մ'օրէն պիտի կրնայ Պատրիարքարան երթալ ։ Քանի մ'օր յառաջ Յունաց Ս. Պատրիարքն իւր փոխանորդին միջոցաւ Նորին Սրբազնութեան ողջխութիւնն հարցուցեր է ։

= Սսոյ կաթուղիկոսական ընտրութեան գործադիր տեսուչ Գեր. Տ. Գրիգորիս Ս. Արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան՝ Ատանա հասեր է ։

— Դուրունչէշմէի Թաղական խորհուրդն կրթական պաշտօնատունէն արտօնութիւն խնդրեր է՝ գիւղին վարժարանին աշակերտուհեաց ձեռագործներն վիճակահանութեան դնելու համար ։

— Քաղաքական ժողովն չկրցաւ ընել չաբաթական նիստն, անդամոց մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ ։ Ժողովին անդամներէն Ղազարոսեան Սահակ էֆէնտի՝ որ առաջին ատենապետ ընտրեալ է, մինչև ցարդ և ո՛չ մէկ անգամ ներկայ գտնուած չէ ո՛չ իբրև անդամ և ո՛չ իբրև ատենապետ ։

— Կովկասէ Ապրիլ 21 թուով լուր տրուած է թէ՝ Էջմիածնի Ս. Հայրապետն Նոր Նախիջևանէ նոյն օրերը պիտի երթայ Բագու, և անտի պիտի վերադառնայ յԷջմիածին ։

— Բերայի Թաղական խորհրդոյ ընտրութիւնը լրացաւ, 9 անդամոց ընտրութիւնն ալ կատարուելով անցեալ կիւրակէ ։ Արդ՝ այդ մեծ թաղի խորհրդոյ անդամք են Դանիէլ Յովակիմեան, Անտոն Հաճեան, Վահան Խայյեան, Թադէոս Դարակճօղեան, Գալուստ Կիւլպէնկեան, Յակոբ Պօշնաղեան, Կարապետ Գափամաճեան, Գասպար Ջերագ, Մարգար Ունճեան, Համբարձում Թօրոսեան, Գրիգոր Եաղուպեան և Յովհաննէս Արամեան էֆէնտիներն ։

— Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան ի նպաստ նուագահանդէսն կատարուեցաւ անցեալ կիւրակէ, շատ բարեկարգ և շքեղ ։ Տիկին Կ. [illegible] Մամճեան, Օր. Վ. Պետրոսեան և Օր. Հ. Կիւլպէնկեան՝ նուագածութեան մասնակցեան ճարտար ու փափուկ դաշնակահարութեամբ. [illegible] կողմներ [illegible] բուռն ծափահարութեամբ. Գոհունակութեամբ իմացանք որ [illegible] լիրայէ աւելի զուտ հասոյթ եղած է ։

— Պատրիարքարանէ պաշտօնեայ մը կիւրակէ օրը հելլենական դեսպանատունն երթալով, ի դիմաց Ամեն . Ս . Պատրիարք Հօր՝ շնորհաւորեց Յունաց Եորկիոս Թագաւորին անուան տարեդարձն ։

— Սամաթիոյ հրդեհէն վնասեալ կարօտելոց ի նպաստ՝ թաղին մէջ կազմեալ յանձնաժողովէն զատ, Ամեն . Ս . Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ ալ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որոյ անդամք են Ունճեան Աբիկ, Յակոբեան Միքայէլ և Մանուկեան Մըկըրտիչ էֆէնտիներն ։ Այս յանձնաժողովոյ անդամք սկսած են ձեռնհաս ազգայնոց դիմել և հանգանակել ։ Դարձեալ՝ Պատրիարքարանէ շրջաբերականաւ պատուիրուած է մայրաքաղաքիս թաղական խորհրդարանց՝ յիշեալ թշուառաց համար հանգանակութիւն ընել ։ Առաջին յանձնաժողովոյ ձեռօք, Ապրիլ 18 էն մինչև 23, հանգանակեալ դրամին գումարն է 29643 ղրշ ։ Կըսուի թէ՝ յանձնաժողովն կը խորհի վերաշինել հրկիզեալ տուներն, եթէ հանգանակութիւնն ունենայ ակընկալեալ յաջողութիւնն, այսինքն՝ գոնէ 10000 լիրա ։ Երկրորդ յանձնաժողովն քանի մը աւուր մէջ հաւաքած է 400 ոսկիի չափ, որոյ 100ը՝ Վսեմ. Աբիկ էֆէնտի Ունճեան, և 100ը՝ Կիւլպէնկեան Տեարք տուած են ։

— Փէնիքս անուն Ապահովագրական ընկերութիւնն՝ 10 անգլիական լիրա, և Մաքրի ու Դատը գիւղից ազգայինք հանգերձեղէնք նուիրեր են Սամաթիոյ կարօտելոց համար ։

— Ի Բերա Նարեկեան վարժարանի տեղ կառուցանելի Լուսաեան վարժարանի շինութեան ընդհատեալ գործն վերսկսաւ՝ կայսերական հրամանաւ ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Էտիրնէի հեղեղներէն վընասեալ կարօտելոց ի նպաստ՝ կայսերական հրամանաւ քաղաքապետութեան յանձնաժողովն 1000 լիրա հանգանակել ձեռնարկած է, և այս հանգանակութեան տոմսերէն՝ 150 լիրայի տոմս՝ իբրև բաժին մասնակցութեան նախարարաց՝ Բարձր. մեծ Եպարքոսին մատուցած է ։

— Յունաց եկեղեցիներէն վախճանեալ Ջաֆիրօբուլօյի՝ ի նպաստ բարեպաշտական հաստատութեանց՝ կտակած գումարէն 1000 լիրա ալ օսմանեան անկելանոցի համար որոշեր են կտակակատարք ։

— Աֆղանստանի Էմիրին երկրորդ որդի Նասրուլլահ Խան՝ որ Անգլիոյ թագուհւոյն այցելելու համար Լոնտոն պիտի երթայ, մայրաքաղաքս ալ պիտի գայ՝ Օգոստ. Սուլթանին ներկայանալու համար ։

— Այս տարի Յարութեան տօնի պատճառաւ Երուսաղէմ դըտնուող ուխտաւորաց թիւն 9000էն աւելի եղած է . – 3240ը՝ ռուս ։

— Սերպիոյ թագաւորն՝ Ս. Սավա պատուանշանի երկրորդ աստիճանն ընծայեր է Մօնիթէօր Օրիանթալ լրագրի տնօրէն Պ. Պըլիսի ։

— Կայսերական հրամանաւ՝ 17000 ղրշ ամսաթոշակ պիտի տրուի Պիթլիսի կուսակալութեան փոխանորդ Խօժէր պէյի, (Կ. Պոլսոյ Ապահովութեան Սնտուկի տընօրէն) ։

— Բերա Թաթավլայի կողմը Կիւրճի Կրօնաւորաց տրամադրութեան ներքև գտնուող վարժարանի ուսանողք անցեալները Տօլմա-պաղչէէ անցնելու ատեն, աշակերտաց միոյն՝ ժօրժ Քախէսի ոտքը դիպուածով կոտրեցաւ, և լսելով Օգոստ. Սուլթանն՝ հրամայեց Կիւմիւչ-սույի հիւանդանոցի մէջ դարմանել յիշեալ պատանին ։ Արդ այս օրերս ժօրժ բոլորովին ապաքինած ըլլալով՝ հիւանդանոցին տնօրէն ու բժշկապետ Հաճի Էմին փաշա, ըստ կանխագոյն հրամանի Նորին Վեհափառութեան՝ ժօրժ, վարժարանին երկրորդ տնօրէն Բէր Մէրապլ, տղային հօրն (տօքթոր Խօրասանճեան էֆէնտիի տան խոհարար) հետ կայսերական պալատը տարաւ քանի մ'օր յառաջ, և անդ պալատան բժիշկներէն Իսմէթ փաշայի քննութեամբ տըղային կատարեալ բժշկուած ըլլալը հաստատելէ ետքը՝ Նորին կայսերական Մեծութեան ներկայացոյց ։ Պատանին՝ իւր, ընտանեացն և աշակերտակցացն կողմանէ Թուրքերէն լեզուաւ խորին շնորհակալութիւն յայտնելէ ետքը, ըստ կայսերական հրամանի՝ գաղղիարէն լեզուաւ ալ կրկնեց շնորհակալեաց յայտարարութիւններն ։ Օգոստ. Սուլթանն հաճեցաւ չորրորդ աստիճանի Մէճիտիյէ պատուանշան շնորհել վարժարանին երկրորդ տնօրէն Բէր Մէրապի, և հրամայեց արքունի խոհանոցն առնուլ պատանւոյն հայրն, և պատանին՝ որ դեռ 10 տարեկան է, 320 ղրշ ամսաթոշակաւ և ռոճկաւ պալատան չավուշներուն կարգն անցունել, և այսուհետև նոյն վարժարանի գիշերօթիկ աշակերտաց մէջ հաստատել, ամսականը կայսերական անձնական գանձէն վճարելով ։ Պատանին, այս շնորհներէն զատ, 1000 ղրշէ աւելի պարգև ալ ըստանալով՝ ամենայն եռանդեամբ աղաղակեց «Կեցցէ Օգոստ. Սուլթան» ։ Սոյն բարեբաղդ պատանին, Զավուշի հանդերձներով, զոր ապարապետութեան դուռն յատկապէս պատրաստել տուաւ, երէկ ներկայ գտնուեցաւ ուրբաթու աղօթից հանդէսին ։

— Կ. Պոլիս Սիլիվրիգափուի կողմն Ուզուն Եուսուֆ թաղի մէջ, դաղթական կին մը տանը խոհանոցէն կախուած գտնուեր է ։

— Ի Բերա 13 տարեկան յոյն աղջիկ մը գնդասեղով ականջը խառնելու ատեն, գնդասեղն դիպուածով կլեր, և բժիշկ մը գտնելու համար մօրն հետ փողոցըն ելեր է, սակայն խեղճն՝ դեռ դեղարանն չհասած՝ մեռեր է ։

— Կ. Պոլիս Ուզուն-չարշըի Բիլիտ խանի եակը Սամանլըեան Թաղի մէջ պարսկահպատակ վաճառական Հաճի Րիւսթէմ աղան, նորա կինն ու 13 տարեկան որդին չարաչար սպաներ են, աչք տնկելով Րիւսթէմի հարստութեան, և նորա կնոջ վզէն կախուած 25 հատ 5 լիրանոց ոսկիներուն ։ Նախնական քննութեան մէջ պարսկական հիւպատոսարանի պաշտօնեայք կատարելապէս համոզուեր են թէ՝ սոյն ոճիրըն գործուած է հիւպատոսարանի գավասներէն Աղապէյի հաճութեամբ ու օժանդակութեամբ, և հետևաբար հիւպատոսարանին մէջ բանտարկուեր է այդ անձն ։

— Վանայ մէջ ամսոյս 7 ին անձրևախառն ձիւն տեղալով՝ ճերմըկցուցեր է ամէն կողմերն ։ Հետևեալ օր ալ շարունակեր, Յունվար ամիսն յիշեցունելու չափ ցուրտ եղեր է, և երդիքներուն ջուրերը սառեր են ։

— Էտիրնէի նահանգի ծիրը Երկէնի գիւղաքաղաքի մէջ անցեալներն Յոյն մը տանը առջև ըսպանուած էր ։ Արդ քննութեամբ հաստատուած է որ սպանիչք են մահմետական կառապան մը և ընդհանուր պարտուց վարչութեան դէտերէն 3 մահմետականք և 1 յոյն, նոյն վարչութեան պաշտօնեաներէն Խալիլ էֆէնտիի դըրդմամբ ։ Հետևաբար Խալիլ ալ իսկոյն պաշտօնանկ եղեր բանտարկուեր է ։ Ոճրին պատճառներուն վրայ դեռ ո՛չ և է ծանօթութիւն չկայ ։

— Իզմիրի մէջ մանկամարդ կին մը հիւանդանալով՝ բժշկին դեղագրով դեղարանէ մը բերել տըրուած մէկ դեղն խմելուն պէս, անտանելի ցաւերով մեռեր է ։

— Իզմիրէ կը գրեն թէ՝ Պերկամայի Զարտարլը գիւղէ 6 հոգիէ բաղկացեալ ընտանիք մը նաւակով մը Եէնիճէ Փօչա երթալու ատեն, ծովուն սաստկութեան պատճառաւ նաւակն շրջեր, և վեցն ալ ծովը թափեր խեղդուեր են ։

— Չէշմէ գաւառի Ալաչաթա գիւղաքաղաքի բնակիչներէն յոյն կին մը՝ դեռ 14 տարեկան գեղեցիկ պատանիի մը հետ նշանած աղջիկն առնելով, գիւղաքաղաքին դուրսը պահ մը չըջագայելէ ետքը, պատճառելով թէ յոգնած է, անջուր հորի մը բերնի քարին վրայ նստեր, և երբ աղջիկն ալ քովը բազմեր է, նորա ոտքերէն բռներ, գլխիվայր հորը նետեր, և հորը քարերով լեցնելու համար՝ քար ժողվել գացեր է . յայնժամ աղջիկն մեծ դժուարութեամբ հորէն ելեր, գիւղաքաղաքը վազեր և եղելութիւնը ծանուցեր է ազգականացն ։ Քննութիւնն հաստատեր է թէ՝ դաժան կինն ուզեր է այսպէս մահացունել իւր աղջիկն, սիրահարելով նորա նշանածին և նախանձելով ։

— Հալէպի կողմերն անցեալները պատահած փոթորկաց ժամանակ՝ Սէլճիյէ գիւղի կողմերն արջառ արածող երկու մարդոց և նոցա հետ գտնուող իշու մը վրայ կայծակ իջնելով, մարդոց մին ու էշն անմիջապէս անշնչացեր և միւսըն երեք օր ետքը մեռեր է ։ Զերմիկ գիւղաքաղաքէ երկու ժամու ճանապարհ հեռի գիւղի մը բնակիչներէն Էմինէ, և Լիբանանու մէկ գիւղի մէջ տանը երդիքին վրայ գտնուող մարդ մը կայծակէ զարնուեր մեռեր են ։

— Տիարպէքիրի Միտեաթ գաւառակի մէջ և շրջակայքն Նախորդ ամսոյ 30 ին երկու ժամ շարունակ յորդառատ անձրև տեղալով՝ մեծ հեղեղներ յարուցեր են ։ Ճէպէլը Սէմեան գաւառակի քանի մը գիւղօրէից մէջ տեղացած անձրևախառն կարկուտն կոտորեր է բազմաթիւ գառն ու ուլ ։

— Իզմիրի մերձակայ Սէյտի գիւղի մէջ քառամեայ յոյն աղջիկ մը փողոցը խաղալու ատեն, հանդերձներն բռնկեր են . աղաղակներուն վրայ մարդիկ հասեր մարեր են, բայց խեղճը ժամ մը ետքը մեռեր է՝ մարմինը չարաչար տոչորած լինելուն համար ։

— Ատանայի նահանգի մէջ երկրագործական բերքն այս տարի առատ կերևի ։

— Իզմիտի Գանտէրէ գաւառակի մէջ անցեալ երկուշաբթի բաւական ուժգին երկրաշարժ պատահեր է ։

— Իզմիրի յունաց երևելիներէն Պ. Վաֆիատաքի՝ ըստ կտակի հօրեղբօրն, 100 լիրա՝ տեղւոյն յունական հիւանդանոցին, 100՝ յունական վարժարանին, և այլ գումարներ՝ ուրիշ բարեպաշտական հաստատութեանց նուիրեր է ։

— Պաշտօնական . - Սըվասի նահանգի Գարահիսարը-Շարգի քաղաքի Իսքէլէ-պաշը անուն տեղը, Ապրիլի 15 ին, Հայ և Յոյն տղայոց մէջ կռիւ մը ծագեր, և նոցա ծնողք ալ մասնակցելով՝ չորս անձինք վիրաւորուեր են ։ Ոստիկանութիւնն հասեր հանդարտեցուցեր է, սակայն հետևեալ առաւօտ, երբ հետևանք այդ կռուին, յիշեալ երկու հասարակութիւններէն երկու սեռէ քանի մ'անձինք դարձեալ կռուեր, և 8 հոգի թեթև վիրաւորուեր են ։ Վիրաւորեալք՝ ընդ ամենն 12 հոգի են . 7 ը՝ Հայ, և 5 ը՝ Յոյն ։ Քննութեամբ հաստատուեր է թէ՝ այդ գործին մասնակցեր են 6 հոգի ալ . հետևաբար ձերբակալուեր են, և քննութեանց տեղեկագիրն յանձնուեր է դատական իշխանութեան ։

— Պաշտօնական . - Ապրիլի 19 ին գիշերը, Տիարպէքիրի Ֆաթիհ փաշա թաղի մէջ, Բէօ գիւղացի Թովմաս սրճարանապետ Թովմասի տան մէջ խրախճանաց ատեն, արբեալ վիճակի մէջ վըտանգաւոր կերպով վիրաւորեր է Ապտիւլրահման անուն անձն։ Թովմաս ձերբակալեցաւ և դատական իշխանութեան յանձնուեցաւ, ինչպէս նաև վիրաւորեալն՝ յետ բըժշկական քննութեան ։

* * *

Պատուանշան, Աստիճան, Պաշտօն

Ուլայի երկրորդ աստիճան՝ Էրզրումի Րուսումաթի վերատեսուչ Մահմուտ պէյի ։ - Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Էրզրումի ընդհանուր պարտուց վարչութեան վերատեսուչ Ալի, և Ղալաթիոյ Նամակատան փոխանորդէն Քէօսէեան Անտօն էֆէնտիներու ։ - Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Թէքիրտաղի համարակալ Մահմուտ Խայրի պէյի ։ - Օսմանիյէ ականակուռ պատուանշան՝ զինուորական քննիչ յանձնաժողովոյ անդամներէն Սիւլէյման փաշայի ։ - Առաջին աստիճանի Մէճիտիյէ՝ Պէքիր ու Նուրի փաշայից ։ - Երկրորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ ճարտարապետ Պ. Վալօրիի և ընդհանուր պարտուց վարչութեան տնօրէնի օգնական կոմս տ'Արնուի ։ - Երրորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ ճարտարապետ Պ. Տարանկօյի ։ - Երկրորդ աստիճանի Մէճիտիյէ՝ Վիէննայի Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ լրագրի տնօրէն Պ. Պաճէրի, և Էրզրումի Մէքթուպճը Օսման Զէքի պէյի ։ - Երրորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ Տիարպէքիրի ժանտարմայից պետ Ազմէթ պէյի ։ - Երկրորդ աստիճանի Շէֆգաթ պատուանշան՝ կայսերական դիւանի առաջին թարգմանիչ Տավուտ էֆէնտիի ամուսին տիկնոջ ։ - Արուեստից չքադրամ՝ Ուզուն-Զարշը Թէսպիհճի (համրիչավաճառ) Ալի պէյի ։ - Մէրսինի կառավարիչ կարգեցաւ՝ գաղթականութեանց խափանեալ յանձնաժողովոյ Մէքթուպճը Նազիմ պէյ ։ - Ֆերիգութեան աստիճան՝ կայսերական թիկնապահներէն Արիֆ փաշայի ։ - Առաջին աստիճանի Օսմանիյէ՝ Րուսումաթի վերատեսչի օգնական Պէրթրամ էֆէնտիի, և երրորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ նորա օգնական Րիզա պէյի ։ - Րումէլի Պէյլէրպէյիի աստիճան՝ Էլ-Էհրամ լրագրի արտօնատէր Պէշարա Թագլա պէյի ։ - Առաջին աստիճանի Մէճիտիյէ՝ Ծխախոտի Րէժիի ընդհանուր տնօրէն Պ. Ֆարնէթթիի ։ Երկրորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ Սարուխանի կառավարիչ Ճավիտ փաշայի ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. Պոլիս 29 Ապրիլ 1895

Օսմանեան Բոնսօլիտէ . . .	29-2
Րումէլիի Երկաթուղի Ֆրանգ	157-75
Թրամուէյ . . . . Լ. Օ.	1180
Օսմանեան լիրան 100 ղրուշէն	
Մէճիտիյէ	108-3
Մէթալիք	96-
Հինգնոց	102-
Վեցնոց	103-
Րուպլի թղթադրամ . .	8-36
Թասֆիյէ	18-
Ռուսիոյ Րօլ	90-50
Դաղղիական լիրա . . .	87-15
Անգղիական »	110-10
Գրիմից	51-15

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

= Ճապոնական խնդիրն վերջացած կը համարուի ։ Ռուսիոյ՝ Գաղղիոյ և Գերմանիոյ դաշնակցութիւնն, որուն ի վերջոյ յարեցան նաև Սպանիոյ և Հոլանտայի կառավարութիւնք ալ, յաջողեցաւ անյապաղ ։ Ճապոնի կառավարութիւնն ընդունեց ի՛նչ որ կը պահանջէր այդ դաշնակցութիւնն ։ Ճապոնք պիտի թողուն Մանչուրիան (Լիաօ-Թունկի թերակղզւոյն մէջ) ու Բորդ Արթուրն, և ի փոխարէն՝ պիտի առնուն Ֆորմոզան և Բեսքատոր կոչուած կղզիներն, որք սքանչելի նաւահանգիստներ և մեծ առաւելութիւններ ունին զինուորական ու առևտրական տեսակէտով ։ Ֆորմոզայի բնակիչք երեք միլիոն են, բայց բնիկներուն ամենամեծ մասն վայրենի են ։ Փարիզի ու Պետրբուրգի ճապոնական դեսպանք՝ իրենց կառավարութեան համաձայնութիւնը ի պաշտօնէ ծանուցին Գաղղիոյ և Ռուսիոյ կառավարութեանց, և Պետրպուրգի համանուն պաշտօնական լրագիրն հըրատարակեց թէ՝ Ճապոնի կառավարութիւնն, զիջանելով երեք տէրութեանց դիտողութեանց, հըրաժարեցաւ Լիաօ-Թունկի թերակղզւոյն և Բորդ Արթուրի գըրաւմանէ ։ Անգղիական լրագրաց ոմանք կը գրեն թէ՝ խնդրոյն այսպէս վերջանալն գոհութիւն կը պատճառէ Եւրոպիոյ ։

= Բրուսիոյ երեսփոխանական ժողովոյ մէջ երկրագործականք խնդրեր են որ՝ կառավարութիւնն 20 միլիոն մարք որոշէ, նուազ տոկոսով երկրագործական ընկերակցութեանց փոխ տալու համար, և սոյն խնդիրն ընողներն մեծապէս գոհ եղեր են, երբ ելմից նախարարն ծանուցեր է թէ՝ կառավարութիւնն ի մօտոյ այդ մտօք ծրագիր մը պիտի մատուցանէ ժողովին ։

= Իտալիոյ երեսփոխանական ժողովն լուծուեցաւ, նոր ընտրութիւնք պիտի կատարուին Մայիսի 26 ին, և Նորընտիր ժողովն պիտի գումարի Յունիսի 8 ին ։

= Միացեալ Նահանգաց բարձրագոյն դատարանը վճռեր է որ՝ Կորնթոսի (Յունաստան) չամիչները այսուհետև Միացեալ Նահանգաց մէջ ազատ մուտք ունենան առանց մաքսի ։

= Գերմանիոյ կառավարութիւնը Պէրլինի քաղաքապետական խորհրդոյ առաջարկեր է 300 հազար մարք հաւաքել՝ Կիյոմ Ա. կայսեր յիշատակին համար եկեղեցի մը կառուցանելու նպատակաւ, և 50000 մարք՝ Ֆրետէրիկ կայսեր անուամբ եկեղեցւոյ մը կառուցման համար ։ Քաղաքապետական խորհուրդն գրեթէ միաձայնութեամբ մերժեր է սոյն առաջարկութիւնն, առարկելով թէ քաղաքին դրամներն այդպիսի յիշատակարանաց համար գործածել պատշաճ չէ, և թէ՝ 1573 ին հաստատեալ օրէնք մը զՊէրլին ազատ կը կացուցանէ կրօնական տաճարներ կանգնելու հոգէն ։

= Աւստրիոյ կայսրն այցելեց ի Լայպախ, որ ինչպէս յայտնի է՝ երկրաշարժէն վնասուած է մեծապէս, և թշուառաց օգնութեան միջոցներն քննելով գոհութիւն յայտնեց ։ Ժողովուրդն այս առթիւ բուռն համակրանաց ցոյցեր ըրեր է ։

= Թիֆլիս-Կարս-Երևանի երկաթուղւոյ քննութեան յատակագիծերուն պատրաստութեան համար՝ 135000 րուպլի որոշուեր է ։

= Անգղիոյ երեսփոխանական ժողովն որոշեր է որ՝ այսուհետև երեսփոխանական ընտրութեան համար մէկ մարդ միայն մէ՛կ քուէ տալու իրաւունք ունենայ, և երեսփոխանական ընտրութիւնք այսուհետև միայն մէկ աւուր մէջ վերջանան, և այն՝ շաբաթ օր, վասն զի անգղիացիք կիւրակէ քըւէարկութեան չեն երթար, նոյն օրը ամէն աշխարհային զբաղմունք ձեռնթափ ըլլալով ։ Մինչև ցարդ երեսփոխանական ընտրութեան համար մէկ մարդ կընար մէկէ աւելի քուէ տալ, եթէ զանազան շրջանակաց մէջ կալուած ունենար . օրինակի համար՝ եթէ Լոնտոնի մէջ կալուածատէր է, Լոնտոնի մէջ քուէ տալէ ետքը, կերթար Օքսֆորտի մէջ ալ քուէ կուտար՝ անդ ևս կալուած ունենալուն համար ։ Եւ այս՝ ժողովըրդական դասու դէմ բռնաբարութիւն կը համարուէր ։ Այսու ամենայնիւ՝ կասկած կայ թէ Լորտերու ժողովն պիտի մերժէ երեսփոխանական ժողովոյ այս որոշումն ։

= Մայրաքաղաքիս գերմանական Նախորդ դեսպան Րատօլին իշխանն իւր նոր պաշտօնատեղին Պետրպուրկ հասեր, Նիքօլա կայսեր կողմանէ ընդունուեր, և երկար տեսակցութենէ ետքը ճաշի հրաւիրուեր է ։

= Ի Վենետիկ արուեստից հանդիսարան մը բացուեցաւ՝ ի ներկայութեան Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհւոյն և Նախարարաց ոմանց ։

= Մատակասգար կղզւոյն մէջ գաղղիական զօրքն գրաւեր է Մարօղնայ գիւղաքաղաքն ալ, որ կղզւոյն հիւսիս-արևմտեան կողմն կը գտնուի՝ 4000 բնակչօք, գլխաւոր վաճառքն է բրինձ, և ամրութեամբք շրջապատեալ ըլլալուն համար՝ գրաւումն դժուարին կը համարուէր ։

= Միացեալ Նահանգաց հանրապետութեան նախագահութեան համար՝ այժմէն իբրև արժանաւորագոյն ընտրելի կը նշանակուի Փարիզի ամերիկեան դեսպան Մ. Ճէյմս Էւսթիս, որ բազում ժամանակ Ամերիկայի ծերակուտին անդամ, Տէմոգրատներու նախագահ գտնուած քաղաքագէտ անձ մ'է և հասարակաց սիրելի հանդիսացած ։

= Գերմանիոյ կառավարութիւնը երկու գերմանական շոգենաւային մեծ ընկերութեանց հետ պայմանադրեր է՝ վեց մեծ շոգենաւ՝ ի հարկի պատերազմի, կառավարութեան տրամադրութեան ներքև դնելու համար ։

= Սերպիոյ ազգային ժողովն՝ Աղեքսանդր թագաւորին հօր (Նախորդ թագաւոր Միլան) համար 360000 ֆրանք տարեթոշակ որոշեր է ։

= Հռոմայ Պապն՝ կարտինալաց յանձներ է թուղթ մը իբրև կտակագիր, որով կարտինալաց խորհուրդ կուտայ եղեր՝ իւր յաջորդն անյապաղ ընտրել, որպէս զի օտար տէրութեանց միջման ու հակառակութեան տեղի չտրուի, և ընտրական գործն ո՛րևէ ազդեցութենէ ազատ մնայ ։

= Մանչէսթրի քաղաքային խորհուրդն 250000 ոսկի որոշեր է՝ քաղաքին կեդրոնը գործաւորաց յատուկ բնակարաններ շինելու համար, որոց իւրաքանչիւրն պիտի ունենայ պարտէզ ու խաղավայր ալ, և տանիքներն հարթ պիտի ըլլան, որպէս զի գործաւորաց կանայք ու որդիք ազատ շունչ առնուն, խաղան, և կանայք կարենան լաթ չորցունել ։

= Վերջին ինն ամսոյ մէջ օտար երկիրներէ 140980 հոգի գաղթեր են Միացեալ Նահանգներն, մինչդեռ անցեալ տարի այսչափ ժամանակի մէջ 218644 հոգի գաղթած են ։

= Անգղիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Քիմպըլի կինը մեռաւ ։

= Ճապոնի մէջ օրթոտոքս կըրօնքն տարածելու նպատակաւ ղրկուած ռուս քարոզիչք և ուսուցիչք՝ 25 ամաց մէջ 20000 ճապոնցի ի քրիստոնէութիւն դարձուցեր, և ոմանց ռուսական լեզուն ուսուցանելով՝ ռուսական եկեղեցւոյ յատուկ կրօնական քանի մը գիրքեր ճապոն լեզուաւ թարգմանել տուեր են ։

= Փարիզի աւստրիական դեսպան կոմս Ֆոլքենշթայն ձիով շըրջագայելու ատեն, ձին խրտչեր, կոմսն իյներ վիրաւորուեր է, բայց ո՛չ ծանրապէս ։

= Փարիզի երկաթուղւոյ պաշտօնեաներէն Բուաֆէ անուն անձին կինն, որ 1892 ին ամուսնացած էր և երկու զաւակ ունեցած, - նորատի որդւոյն հետ Սէն գետը նետուեր է, և մարդիկ հասնելով՝ մանկիկն (աղջիկ) ազատեր հիւանդանոց տարեր, իսկ մօրը դիակը գտեր են ։ Այր ու կին վիճեր են իրիկուն մը, որմէ հետև այրը գանգատեր է թէ տղայոց աղմուկներուն պատճառաւ ինքն չկրնար քնանալ ։ Բուաֆէ երբ հետևեալ երեկոյ տուն վերադարձեր է, սեղանին վրայ գտեր է թուղթ մը՝ յորում կինն գրած է եղեր « Ես կերթամ, դու երջանկացի՛ր ուրիշի մը հետ» ։ Մարդն ի սկզբան կարծեր է թէ՝ կինն ծնողացը տունը գնացած է, բայց ապա բարեկամէ մը իմանալով եղելութիւնը՝ հիւանդանոց վազեր տեսեր է դստրիկն ։

= Անգղիոյ Պահպանողական կուսակցութենէն Լորտ Սէլպօրն մեռաւ՝ 80 տարեկան, և ո՛չ Նախկին Նախարարապետ Լորտ Սալիզպըրի, որպէս սխալմամբ հրատարակած էին ոմանք ։

= Հունգարիոյ Րավզօպքի քաղաքի մերձակայ Վիսգա գիւղի մէջ, անցեալ կիւրակէ, ժողովուրդն եկեղեցին գտնուած ատեն, հրդեհ պատահելով՝ գիւղին բոլոր տուներն (116) այրեր լափեր, և կին մը բոցակէզ եղեր է՝ տունէն կարասիքն ազատելու ժամանակ ։

= Ռուսիոյ Քիէվ Նահանգի Գօրիմէնգա գիւղի մէջ հրդեհ պատահելով և չորս թևի բաժնըուելով՝ տուներն ու խանութներն այրեացուեր ըրեր, և 3500 մարդոց ծայրագոյն թշուառութեան պատճառ եղեր ։ Խեղճերն հարկադրուեր են՝ շրջակայ քաղաքաց ու գիւղօրէից մէջ ապաստանարան որոնել ։ 18 մարդիկ այրեր և շատեր ալ վիրաւորուեր են ։

= Սիպերիոյ մեծ երկաթուղւոյ շինութեան գործին մէջ 50 միլիոն ֆրանքի գողութիւն մը յերևան հանուեր է ։ Երկաթուղւոյն առաջին երկրաչափ Զմիրնոֆ ինքզինքն սպաններ է այս յայտնութեան վրայ, և միւս երկրաչափք պաշտօնանկ եղեր են ։ Բարձրաստիճան պաշտօնեաներէ կազմեալ յանձնաժողով մը ղըրկուեր է քննութեան համար ։

= Օտէսսայէ գրուած է թէ՝ Տնիէբեր գետն յորդելով, Քիէֆի և Զունիգօֆի նահանգք ողողեցան, 400 տուն փլան, բազում մարդիկ ջրահեղձ եղան և երկրագործական բերքն բոլորովին ապականեցան ։

= Ռուսական Գօցէպիւ մարտանաւն Սև ծովու մէջ անցեալ երեքշաբթի գիշեր ռուսական Բէնտէրագլէ մարտանաւուն ընդհարելով ընկղմեր, նաւազից հինգն խեղդուեր և միւսներն ազատեր եղեր են ի Բէնտէրագլէ ։ Այս վերջինն ալ մեծապէս վնասուեր է ։

= Պելճիոյ առաջնակարգ ազնուականներէն Լուզ Դօրմվարէն իշխանն բանտարկուեր է ։ Ժամանակէ մը հետէ մեծ խաբէութիւններ կընէ եղեր ։ Հարուստ օրիորդաց ոմանց ամուսնութիւն խոստանալով՝ դրամներն առեր և ապա լքեր է զանոնք ։ Այսպէս միլիոնաւոր դրամ առեր է ։

= Փարիզի եկեղեցեաց մէջ, ըստ հրահանգի Արքեպիսկոպոսին՝ բարեմաղթութիւններ եղեր են՝ ի Մատակասքար գաղղիական արշաւանաց յաջողութեան համար ։

= Գերմանիոյ հեռագրութեան և Թղթատարութեան վերատեսուչ տոքթոր Ֆօն Ստէֆէն՝ որ 25 տարիներէ հետէ չորունակ այս պաշտօնին մէջ կը գտնուի, ամսոյս 4ին տօնեց իւր յոբելեանը ։ Շատ արդիւնաւոր և չա՛տ գոհացուցիչ եղած է սորա պաշտօնավարութիւնը ։

= Ի Մոնռէալ (Գանատա) Մաք Տօնալտի ծխախոտի քառայարկ գործարանին մէկ մասն այրեր է ։ Նիւթական վնասն՝ 100 հազար անգղիական ոսկի եղած է ։ Ապահովագրեալ չէր ։ Հազարաւոր այր ու կին աշխատաւորք մէկզմէկ կոխելով ի փախուստ խուճապեր են ։ Յիսուն աղջիկ պատուհանէ մը վար նետուելով՝ ոմանք մեռեր և այլք ծանր վիճակի մէջ հիւանդանոց տարուեր են ։

= Փարիզի Էվէնըման լրագրի տէր և տնօրէն Էտմօն Մայնիյէ սնանկացեր, և կալուածատէր Էօժէն Լապէի վաճառեր է թերթն՝ ամբողջ կազմածներովն ու տպարանով ։

= Ի Մատակասքար զօրք տանող գաղղիական Թիպէգ նաւն Սուէզի ջրանցքին մէջ խորապէս խրեր, և նաւուց անցքին արգելք եղեր է ։

= Մաճառաց երեսփոխներէն կոմս Էօժէն Զիչի՝ խումբ մը գիտնոց հետ ելեր է խուզարկել Մաճառ ցեղին ծագման տարրն ։ Այս գիտական խուզարկութիւնն պիտի տեւէ 8 ամիս, և կոմս Զիչի պիտի վճարէ ծախքն՝ 200 հազար ֆրանք ։ Անցեալ ուրբաթ Մոսկուա ժամներ են, և անտի ալ քանի մը գիտնականք հետ առնլով՝ դէպ ի Ասիա ուղեւորեր են, ուր գլխաւորաբար Ուրալ լերանց շրջակայ երկիրներն պիտի խուզարկեն հետազօտեն ։

= Հոլանտական առագաստանաւ մը անցեալ կիւրակէ Մարոքի եզերքն Րիֆի ջուրերն գտնըուած ատեն, 8 մեծ նաւ, որոց մէջ Րիֆցիք կան եղեր, առագաստանաւին մօտեցեր, Րիֆցիք գացեր առագաստանաւին առաջին նաւապետն սպաններ, երկրորդն վիրաւորեր, նաւն կողոպտեր, առագաստներն իջուցեր և մինչև առաւօտ մնացեր են անդ. ապա ծովասպատակք դուրս ելեր են, և կողոպտեալ նաւն ձիպրալթար իջնալով՝ վիրաւորեալք հիւանդանոց տարուեր են ։

= Աւստրիոյ Լայպախ քաղաքի մէջ անցեալ չորեքշաբթի ալ երկրաշարժ պատահեր է, բայց թեթեւ ։ Յիչեալ քաղաքէ՝ հետզհետէ պատահած երկրաշարժի պատճառաւ 10000 հոգի ելած են, և 3000 ի չափ մարդիկ ալ բաց տեղեր վրանաց ներքեւ և շոգեկառաց մէջ ապաստանեալ են ։ Շէնքերուն 100 էն 40 ը ի հիմանց վերաշինութեան կարօտ եղած են, և 100 էն 80 ը՝ նորոգութեան . եկեղեցիք տակաւին փակեալ են . փոքր ինչ վնասեալ մայր եկեղեցիէն զատ՝ միւս եկեղեցեաց ամենքն ալ մեծ նորոգութեան պէտք ունին ։

= Պաքուի (Կովկաս) Գասպի անուն թերթը պատմած է թէ՝ ճէպրայիլ գաւառակի մէկ գիւղի պետն իմանալով որ այր ու կին մը յաճախ կարբենան, անառակ կեանք մը կը վարեն և կը կռուին, երկուքն ալ կոչեր և սկսեր է խրատել . բայց տեսնելով որ այրն անպատշաճ պատասխաններ կուտայ, իւր օգնականաց ձեռօք երկուքն ալ մերկացուցեր, ձեռքերն ետեւնին կապեր, և գիւղին մէջ պտըտցնել տալէ ետքը՝ հրապարակին վրայ խոշոր գաւազաններով գանակոծեր է ։

= Բովանդակ աշխարհի մէջ 1893 ին, 4 1/2 միլիար կալօն գարեջուր սպառեր է ։ Զայս վիճակագրող Գերմանացին կը գիտէ թէ՝ այսչափ հեղուկի մէջ կրնայ լողալ նաւատորմիղ մը ։

= Անգղիոյ բժշկական թերթ մը գիտելով թէ՝ կաթին դիւրաւ չմարսուելուն գլխաւոր պատճառն է՝ զայն ի մի ումպ խմելն, - խրատ կուտայ որ գաւաթ մը կաթը չուտով չկլլուի, այլ քիչ քիչ խմուի խահուէի պէս, և գոնէ երեք վայրկեան տեւէ գաւաթ մը կաթ խմելն, որպէս զի կաթը ըստամոքսն հասնելու ատեն հաւասարապէս բաժնուի, մարսողական հիւթն հաւասարապէս ազդէ, և թող չտայ որ կաթը բեռ ըլլայ ստամոքսին ։

= Հետաքրքրական ամուսնութեան հանդէս մը կատարուեր է Յունաստանի Թինօս կղզւոյն մէկ գիւղին մէջ ։ Երիտասարդ մը աղջկան մը կը սիրահարի . աղջկան ծնողքն չեն հաւանիր, ուրիշ երիտասարդի մը հետ կը նշանեն, և կորոշեն ամուսնութեան հանդէսն գիշեր ատեն գաղտնի կատարել, որպէս զի սիրահար երիտասարդն չիմանայ ։ Որոշեալ գիշերը քահանայ և կնքահայր կերթան . պըսակներ, շաքարեղէնք և այլ ամէն պիտոյք կը պատրաստուին, և ամուսնական արարողութիւնք կըսկըսին ։ Եւ ահա յանկարծ դուռը բացուելով՝ սիրահար երիտասարդը սենեկին մէջտեղը կը խոյանայ . ամէն ոք կապշին կը մնան . երիտասարդն դէպ ի ինքն կը քաշէ աղջիկն, և սպառնալեօք ետ կը մղէ արգիլել ուզողներն . աղջիկն բնաւ չյուզուիր այս վիճակին վրայ ։ Քահանայն նկատելով որ ծանր կռիւ մը պիտի պատահի, սենեկին մէջտեղը կանգնած՝ բարձր ձայնիւ կըսէ «Որդեա՛կք, անցք մը կանցնի աստ» . և ապա աղջկան դառնալով «Սոյն երկու երիտասարդաց ո՛րն կընտրես» կը հարցունէ . աղջիկն կը ցուցնէ զսիրահարն՝ կարմրելով յուզուելով. «Ուրեմն կը յարէ քահանայն, սորա հե՛տ պիտի պսակուիս . չեմ կրնար զքեզ միւս երիտասարդին հետ պսակել քո կամաց հակառակ» . զայս կըսէ, և այդ երիտասարդն ու աղջիկն կը պսակէ ափշեալ ներկայից մէջ ։ Կնքահայրն՝ այս տեսարանին վրայ, միւս երիտասարդին կը մօտենայ կըսէ «Բարեկա՛մս, աշխարհի մէջ աղջիկ մնացած չէ՞ . որովհետեւ աղջիկն զանի կընտրէ, թո՛ղ ամուսնանայ, դու ալ աւելի լաւագունին հետ կամուսնանաս» . - «Որո՞յ հետ կրնամ ամուսնանալ», կը հարցունէ խեղճ երիտասարդն . - «Օրինակի համար, կը պատասխանէ կնքահայրն, Բ . . . էֆէնտիի դստեր հետ . քենէ լա՛ւն պիտի գտնէ . այդ գործին կարգադրութիւնն ինձ յանձնէ» ։ Լքեալ երիտասարդն կնքահօրն հետ այդ տունէն կելնէ, և արդարեւ հետեւեալ երեկոյ միւս աղջկան հետ կը պսակուի ։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

XX Շաքարապատ խաղողն եթէ կուզէք պատրաստել, առէք գեղեցիկ ողկոյզներ խաղողի . բայց ոչ այնչափ խիտ ողկոյզներ եւ չըլլան հասուն . քիչ մը եփեցէք շաքարի մէջ, զոր արդէն պատած, փրփրեցուցած էք եւ հասուցած ա՛յն աստիճանին որ խոշոր խոշոր պղպջակներ կելնեն շաքարին երեսը . այն ատեն միայն խաղողը մէջը դնելով եռացնելու է մի քիչ, բերանը գոց, եւ ամբողջը վար առնելով կրակէն՝ դնելու է խեցապանի մը մէջ եւ այսպէս պահելու է մինչեւ երկրորդ օրն ։ Յետոյ հեղուկը կը կաթեցնէք վերայէն . ցամքելու մօտ կը շարէք թիթեղեայ ափսէի մը մէջ ու փոշիացեալ շաքար կը սփռէք վերան ։ Պատրաստուած խաղողը տաք տեղ մը դրէք չորս օրի չափ միայն . մի մոռնաք, ամէն առաւօտ (4 օր) վերան փոշիացեալ շաքար սփռել . յետ որոյ տուփերու մէջ զետեղել եւ զատել զանոնք թղթէ պատուարներով ։

XX Մոմածառ ։ - Ճաբոնաց յառաջ բերած բերքերուն մէջ կան ա՛յնպիսի բաներ, որ շատ զարմանալի են . օրինակի համար, տեսակ մը ծառ կը մշակեն, որ իրենց մոմ կը մատակարարէ, որոյ մի գեղեցիկ յատկութիւնն ալ թափանցկութիւնն է, ա՛յնպէս որ երկու սանթիմէթր թանձրութենէ լոյսը կերեւի ։ Գաղղիացի քարոզիչ մը, որ այս մոմին գոյանալու եւ շինուելու եղանակին ուսումնասիրելու համար շատ ատեն վատնած է, հետեւեալ տեղեկութիւններն կուտայ ։ «Այս մոմածառն այնքան մոմ կուտայ, որքան թթենի մը մետաքս ։ Տեսակ մը միջատներ կան, որք այս ծառին վերայ կապրին . մոմն ատոնցմէ յառաջ կուգայ ։ Զմրան սկիզբները ծառոց վրայ ատտ անդ ուռեցքներ կելլեն, որք միջատներու բոյներ են ։ Ճաբոնացիք զանոնք կը կտրեն եւ յարդի վրայ դընելով, ծառոց ճիւղոց վրայ կը հաստատեն ։ Մայիսի վերջերը ծառը ծաղկելու պահուն, միջատք ձուերէն դուրս կելնեն եւ ճիւղերուն վրայ կը տարածուին ։ Ամիս մը ետքը ատոնք տերեւներէն կը կախուին, եւ տերեւները գալարելով, իրենց համար տեսակ մը խղիկներ կը պատրաստեն ։ Ետքը նիւթ մը դուրս կելնէ, զոր տեղացիք Սեպտեմբերի մէջ կը ժողվեն եւ շատ դիւրաւ կը զտեն ։

XX Ատամանց նշանաւոր հանգամանքները ։ - Բժշկական տարեգրքոց մէջ կը գտնուին յիշատակներ ա՛յնպիսի տղոց՝ որք մէկ կամ քանի մը ակռաներով ծնած են ։ Հենրիկոս Դ. Գաղղիոյ թագաւորը՝ ծնած ատեն չորս ակռայ ունէր ։ Լուդովիկոս ԺԴ. անոր թոռն ալ երկու ակռայով յաշխարհ եկաւ ։ Իսկ ընդհակառակն՝ Հալլէռ գիտունը կը պատմէ թէ, կին մը որ վաթսուն տարեկան եղած էր, բոլոր կենացը մէջ ամենեւին ակռայ ունեցած չէր . բայց լնտերքն ա՛յնչափ կարծրացեալ էին որ շատ կարծր ուտելիքներ կը ծամէր կը փշրէր ։ Իրրեւ ստոյգ կը պատմուի որ Պիւրոս Եպիրացւոց թագաւորը (որ Քրիստոսէ 271 տարի յառաջ մեռաւ) ամենեւին ակռայ չունէր, բայց վերի ու վարի ծածրակին վրայ բոլորաձեւ ոսկրներ կային, առանց բաժանման, որք ատամանց պաշտօնը կը կատարէին ։ Կատենի փիլիսոփան (տասնեւվեցերորդ դարու մէջ) կը պատմէ որ ութսուն տարին անցած կին մը կը ճանչէր, որոյ տասնեւհինգ տարի յառաջ կորուսած մի քանի ակռաներուն տեղ նոր ակռաներ բուսան, եւ բուսած ատեններն ա՛յնպիսի ցաւ ու անհանգստութիւն կը պատճառէին՝ որպէս փոքրիկ տղոց առաջին ատամունք կը պատճառեն ։ 1791ին, Գերմանիոյ մէջ 120 տարեկան մարդ մը մեռաւ, որ երկար ատեն առանց ակռայի ապրելէ ետեւ, 1787ին (այսինքն 116 տարեկան եղած ատենը) ութ նոր ակռաներ ստացաւ ։ Ասոր կը վկայէ Հուֆէլանտ համբաւաւոր բժիշկը եւ մատենագիրը, որ կըսէ թէ՝ թէպէտ այս ակռաներն վեց ամիս ետքն ինկան, բայց անոնց տեղ ուրիշ նոր ակռաներ բուսան . այս ծերունին՝ իւր մահուանէ ամիս մ'առաջ նոր ակռայ մ'ալ ստացաւ ։ Զարմանալին այն է՝ որ այս ատամունք առանց ցաւի կը բուսնէին ու կիյնային ։ Ետեւէ ետեւ բուսնող ու ինկող ատամանց թիւը մինչեւ 150 հասաւ ։

××× Ոսկեղէն խօսքեր

Մարդոյ բարի գործոց ու առաքինութեանց վրայ պարտիմք նայիլ՝ նոցա նմանող լինելու եւ զանոնք գերազանցելու համար . կամ՝ ուրախանալու երբ անոնց վիճակին վրայ ։

— Երեք բաներ հարկաւոր են մարմնոյ քաջողջութեան . - մաքուր օդ եւ դադար, պարզ ու պաղ ջուր եւ չքեղ տեսարան ։ Հոգւոյ առողջութեան համար ալ երեք բան հարկաւոր են ։ - Սուրբ գրոց ընթերցումն, աղօթք եւ վերին մտածութիւնք ։

— Գերեզմանն՝ կորստեան վիրապըն է անհաւատին, իսկ անմահութեան դուռն՝ հաւատացելոյն համար ։

— Վատ խորհուրդներ ու գործեր կը ժանգոտեն խիղճը ։

— Գաղտնիքդ՝ քուկին, եւ գործդ ծոյլին մի՛ տար ։

— Աշխարհի վրայ մեր բաղձանքներն՝ վերջ, եւ գոհացումներն չափ չունին ։

— Այն անձն՝ որ դատարկ կը կենայ, սպասելով որ մեծ գործ մ'ունենայ գործելու, երբէք բան մը չպիտի կրնայ ընել ։

— Ուրախութիւն մի՛ փնտռէք ա՛յն սրտին մէջ, երբ տրտմութեամբ պաշարեալ է ։

— Ծոյլ եւ ապուշ մարդիկ անպտուղ ծառոց պէս են, որ օգտակար ոչինչ ունին արտադրելու մարդկութեան համար ։

— Ժամանակին հոլովումն է, որ առնելով զմեզ մեր օրօրաններէն՝ կը քշէ կը տանի մինչեւ գերեզման . բայց ոչ գերեզմանէն անդին, զի անկէ անդին անդրաշխարհեան կեանքն կը լինի, որ յաւիտենական է, եւ որոյ վրայ ազդեցութիւն չունի ժամանակը ։

— Երջանիկ լինելու՝ էական պայմաններն կը պահանջեն գոհ սիրտ, անվրդով միտք եւ խաղաղ խիղճ ունենալ, որք կապուած են արդէն միմեանց ։

— Անհաւատին համար՝ աշխարհային կեանքն, իսկ հաւատացելոյն համար՝ երկնային կեանքն է բուն կեանքը ։

— Ինքնահաւանութեան արդիւնքըն է պարծենկոտութիւնը ։

— Տիեզերքն՝ Աստուծոյ խորհրդոց մարմնացումն է ։

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ ՕՐՕՐՈՅԷՆ ՊԱՐՏԻ ՍԿՍԻԼ

Հեղինակ՝ Իշխանուհի Մ. Աւուսով
Թարգմանիչ՝ Վարդան Գ. Թովմասեան

Ահաւասիկ ընտիր գրքոյկ մը, որ կը խօսի տղայոց ֆիզիքական և բարոյական կրթութեան համար յառաջադոյն ի գործ դրուելիք միջոցներուն վրայ, և կը պարունակէ հիմնական անժխտելի սկզբունքներ սոյն կենսական խնդրոյն վրայ ։ Ահա ամուսնացած կամ ամուսնանալիք երկսեռ երիտասարդաց իմաստուն խորհրդականը ։ Անոնք որ կը սիրեն զաւակ ունենալ և անոնց կրթութեան հոգովը զբաղիլ, պարտին միշտ իրենց ուշադիր ընթերցանութեան առարկայ ընել այս գրքոյկը ։ = Թղթակազմին գինն է 5 և փառակազմինը 8 ղրշ. կը գտնուի Էսքի Զապթիյէ ճամբէսի Թ. 70 Նոր Դպրատունը ։ Ապսպրանքի նամակները պէտք է ղրկուին Թարգմանչին, Ֆինճանճըլար, Ամերիկան խան ։ Թղթատարութեան ծախքն է 40 փարայ ։ 7—8

Ճշմարիտ կինը ։ - Մեծ. Ա. Կ. Սէքլէմեան էֆէնտիի աշխատասիրութեամբ հրատարակեալ կարեւոր գիրք մ'է, որ արդարեւ կըրնայ օգտակար ըլլալ ո՛չ միայն աղջկանց և դեռահաս իգական սեռին, այլ և ամէն հասակէ կանանց ։ Նաև կրնայ մտադրութեան առարկայ լինել վարժուհեաց և ամէն անոնց, որ ունին դուստր, քոյր և ամուսին ։ Սորա մէջ գծուած են մաքուր բարոյական գործնական սկզբունք, որոց հետեւելով կը բարձրանայ մարդ և ճշմարիտ յաջողութեան կը հասնի ։ 200 է աւելի երեսներէ կը բաղկանայ, ընտիր թըղթով, մաքուր տպագրութեամբ, և դիւրամատչելի գնով, որ է 5 ղրշ ։

PILULES HOLLOWAY
ԴԵՂԱՀԱՏՔ ՀՈԼԼՈՈՒԷԻ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու ամէն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, և ամէն ջղային տկարութեան, ուժաթափութեան և տխրութեան համար . կը ջնջէ և անհետ կընէ ամէն տեսակ անչափաւորութեանց հետքերը ։ Սրտի և երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մը ունի . արիւնը մաքրելով՝ նորա խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ և գրգռելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ ։ Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբ սրտախառնութիւն, կծուութիւն, մաղձային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ ցուած կազեր, գլխի ցաւեր կվանէ, մարսողութիւնը կչափաւորէ, և մարմինը մաքրելով բոլոր այն աղտեղութիւններէ որ շատ անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ՝ ուժեղ և բնական դիրքը կըզգենու ։

ONCUENT HOLLOWAY
ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈԼԼՕՈՒԷԻ

Մորթային հիւանդութիւն և վէրք բուժելու մասին ունեցած պալսամական յատկութեանցը չհաւասարիր բընաւ ուրիշ դեղ մը . հին կամ նոր թունաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ (չիբիքենչէ), սրունից և ստեանց վէրքեր կա՛մ բոլորովին կանցնին և կա՛մ կլաւանան . օգտակար է նաև հարբուխի, հազի, սրտի բաբախման, մանաւանդ յօդացաւ (եհլ) ըսուած հիւանդութեան ։ Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբը խոյլ (սըքրաճա) հիւանդութեան ապականիչ զօրութիւնը ի՛նչ աստիճան որ ըլլայ՝ կը դիմագրաւէ ։

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տփի վրայ, որ կը գտնուի ամէն դեղավաճառներու քով, և մասնաւորապէս Պաղչէ-գաբու Թաշ-խանի կողմերը Պ. Գասպարեանի դեղարանը, Թիւ 7, կը ծախուի ։

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի առ հեղինակն տօքթօր Հոլլօու, ի Լոնտոն Օքսֆորտ փողոց թիւ 533 ։

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ
Հ. Մ. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՓԻՓԵՐԵԱՆ
Կ. Պոլիս Զիւմպիւլլիւ-խան Թ. 18-19